

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/86/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522200336
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2522200336.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. decembra XXXX, trvalý pobyt C. č. XXX, 2/ A. D. B., nar. X. januára XXXX, trvalý pobyt C. č. XXX, obidvaja zastúpení KRALIK & PARTNERS s.r.o., Ul. 29. Augusta 2B, Bratislava - Staré mesto, IČO: 50 061 151, proti žalovanému: D. E. F., nar. XX. októbra XXXX, trvalý pobyt G. D. XXXX/XX, B., zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Bartoš, s.r.o., Martina Granca 3618/44, Bratislava – mestská časť Dúbravka, IČO: 52 262 821, o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 1. marca 2022 č. k. 4C/5/2022-38, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť žalovanému (za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky žalobcov vyplývajúcej z Dohody o uznaní dlhu a jeho splatení, dohody o pristupení k záväzku, vo forme notárskej zápisnice N 72/2021, NZ 2914/2021, NCRI 2982/2021 zo dňa 10.2.2021 vo výške 204.016,58 eur s príslušenstvom, uzavretej medzi žalobcami ako veriteľmi a dlžníkmi F. H., nar. X.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, I. a manželka I. H., nar. X.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, I., ďalej len ako „dohoda o uznaní dlhu“), aby nescudzoval, nezaťažoval a nenakladal s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území I. zapísanými na LV č. XXXXX: pozemok parcela registra C č. 8884, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 266 m², v podiele 1/1, pozemok parcela registra C č. 8885, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 240 m², v podiele 1/1, rodinný dom, súpisné číslo XXXX, postavený na pozemku parcela registra C č. 8884, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 266 m², v podiele 1/1, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 327, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil opodstatnenosťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po začatí konania vo veci samej (v ktorom sa žalobcovia domáhajú proti žalovanému ako nadobúdateľovi nehnuteľností, odporovateľnosti kúpnej zmluvy o prevode predmetných nehnuteľností, účinnnej 22.2.2021, uzavretej medzi záväzkovým dlžníkom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim). Považoval tu za osvedčenú potrebu dočasnej úpravy pomerov strán konania, vychádzajúc z preukázaného záväzkového vzťahu medzi žalobcami ako veriteľmi a F. H. ako dlžníkom, na základe dohody o uznaní dlhu, ktorou sa zaviazal splácať záväzok voči žalobcom z jednotlivých zmlúv o pôžičkách, vymedzených v dohode o uznaní dlhu, k čomu nedošlo, pričom v notárskej zápisnici dlžník udelil súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice a s exekúciou (zmluvy o pôžičke boli uzavreté za účelom financovania dostavby rodinného domu, medzi žalobcami ako veriteľmi a dlžníkom F. H., ako aj jeho manželkou I. H., označené v článku 1 bod 1, bod 3 dohody o uznaní dlhu, v období od 13.8.2019 do 3.4.2020, v celkovej výške dlhu 203 216, 58 eur, predstavujúceho nevrátené pôžičky s príslušenstvom, k čomu bola pripočítaná vzájomne dohodnutá suma 800 eur, za poplatky u notára,

spolu 204 016,58 eur, ktorú sumu sa dlžníci zaviazali splácať, pod hrozbou straty výhody splátok). Predmetné nehnuteľnosti nadobudol záväzkový dlžník za kúpnu cenu 350 000 eur, kúpnu zmluvou účinnou 11.8.2020, financovaním z hypotekárneho úveru a pôžičiek žalobcov, ktoré nehnuteľnosti však už nevlastní, keďže ich kúpnu zmluvou previedol na žalovaného (účinnou 22.2.2021) za kúpnu cenu 300.000 eur. O tejto kúpnej cene žalobcovia tvrdia, že nebola žalovaným uhradená, poukazujúc na trvajúci záväzok dlžníka (F. H.) z hypotekárneho úveru banky, ktorá má naďalej zriadené záložné právo na predmetných nehnuteľnostiach, ktoré už ale vlastní žalovaný. Predmetné nehnuteľnosti boli jediným likvidným majetkom záväzkového dlžníka, z ktorého by sa žalobcovia mohli uspokojiť jeho predajom (exekúciou nehnuteľného majetku, ktorý mohol byť použitý na úhradu pohľadávky žalobcov, po uspokojení pohľadávky záložného veriteľa – banky). Týmto spôsobom sa záväzkový dlžník formálne zbavil nehnuteľností a zmaril uspokojenie peňažných nárokov žalobcov, ktorý záväzok vôbec neplní. Nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie časovo obmedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej o odporovateľnosť právneho úkonu.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný navrhujúc jeho zmenu, zamietnutím návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Odvolanie odôvodnil nesprávnymi skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, ktorý pri svojom rozhodovaní bral do úvahy len tvrdenia žalobcov. Zistený skutkový stav podľa názoru žalovaného neobstojí, vzhľadom na prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a žalovaný predkladá nové dôkazy. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pre vydanie neodkladného opatrenia neboli podľa žalovaného splnené procesné podmienky. Podstatou odporovateľnosti právneho úkonu je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe, ktorá spočíva v tom, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, ako by k tomu úkonu vôbec nedošlo. Voči veriteľovi sa neúčinnosť právneho úkonu prejaví tak, že na uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky možno vykonať exekúciu akoby k zmene vlastníctva z dlžníka na iný subjekt (žalovaného) nedošlo. Ak to nie je možné, napríklad preto že sa vec už u žalovaného nenachádza, priznáva zákon veriteľovi právo na náhradu toho, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech, ktorá náhrada je limitovaná výškou prospechu, ktorý mal žalovaný z odporovateľného právneho úkonu. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia môžu úspešne odporovať právnomu úkonu, ktorý je predmetom konania vo veci samej aj v prípade, že žalovaný už nebude vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dotknutého právneho úkonu alebo ich hodnota sa následne zníži, nie je preukázaná potreba bezodkladnej úpravy pomerov, ako ani obava, že exekúcia bude ohrozená (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“, sp. zn. 2MCdo 19/2008). Žalovaný potvrdil uzavretie kúpnej zmluvy 15.10.2002 v postavení kupujúceho s dlžníkom F. H., o prevode predmetných nehnuteľností, za kúpnu cenu 300.000 eur, ktorú žalovaný uhradil dlžníkovi bezhotovostným prevodom na bankový účet vo viacerých častiach (v počte 19) v období od 16.10.2020 do 10.11.2020. Vzhľadom k tomu, že išlo o odplatný prevod, došlo len k premene hmotného majetku dlžníka na peniaze. V dôsledku uvedeného nebol naplnený predpoklad pre odporovaciu žalobu, spočívajúci v ukrátení uspokojenia pohľadávky žalobcom, zmenšením majetku dlžníka, v dôsledku čoho by nebolo možné dosiahnuť uspokojenie pohľadávky žalobcom. Žalovaný argumentoval, že odporovateľným právnym úkonom nemôže byť nikdy ekvivalentný právny úkon, pri ktorom nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Neekvivalentnosť právneho úkonu musí byť bezpečne preukázaná zistením, že majetok, ktorý tým dlžník stratil, je neekvivalentnej povahy, teda, že za prevedené veci, práva alebo iné majetkové hodnoty, dlžník nedostal do majetku ich obvyklú cenu. Dohodnutá kúpna cena vo výške 300.000 eur je cenou obvyklou v danom mieste a čase, cieľom dlžníka tak nebolo ukrátiť svojich veriteľov. K naplneniu predpokladov odporovateľnosti právnych úkonov sa vyžaduje preukázanie úmyslu ukrátiť svojho veriteľa a súčasne vedomosť žalovaného o takom úmysle dlžníka. Žalovaný preukázal nadobudnutie nehnuteľností za obvyklú cenu, ktorú preukázateľne uhradil na účet dlžníka, pričom predajom nehnuteľností nedošlo k zmenšeniu majetku dlžníka, keďže majetok bol transformovaný na peniaze, z ktorých môžu byť uspokojovaný veritelia. Preukázané malo byť aj získanie prospechu z odporovateľného právneho úkonu žalovaným. Z dôvodu, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosti za obvyklú cenu, nezískal tak majetkovú výhodu ani iný prospech.

Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Poukázali na nesprávnosť v odvolaní v označení žalovaného, ktorým je D. E. F. (nie D. F. F.). Žalovaným predložená kúpna zmluva o prevode nehnuteľností vykazuje viaceré vady

(v základnom ustanovení, špecifikujúcom predmet prevodu, bol chybný údaj o liste vlastníctva na ktorom sú nehnuteľnosti evidované). Hoci žalovaný predložil výpisy z účtu o vyplatení kúpnej ceny, je tu však zjavný rozpor medzi tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní a dôkazmi k nemu priloženými. Nesplatená časť hypotekárneho úveru dlžníka v J. J. K., vrátane nákladov na splatenie úveru a poplatkov (nesplatená časť úveru), mala byť uhradená z vyplatenej kúpnej ceny, najneskôr do 13.12.2020, avšak napriek žalovaným deklarovanej úhrade kúpnej ceny, k predčasnému splateniu hypotekárneho úveru doposiaľ nedošlo. Žalovaný nadobudol nehnuteľnosti za kúpnu cenu 300.000 eur, označenú v odvolaní ako cenu obvyklú v danom mieste a čase. Z tvrdenia žalovaného je zrejmé, že kúpna cena vo výške 300.000 eur nie je cena, ktorá by bola znížená o nesplatenú časť úveru. Žalobcovia sa tak nemôžu stotožniť s tvrdeniami žalovaného o jeho dobromyseľnosti, pretože napriek tomu, že žalovaný vyplatil kúpnu cenu za nehnuteľnosti v plnom rozsahu, súčasne toleruje zaťaženie nehnuteľnosti záložným právom, ktoré malo byť v zmysle nadobúdacej zmluvy vymazané najneskôr do 13.12.2020. Túto skutočnosť preukazuje výpis z listu vlastníctva (po uplynutí roku a pol nedošlo k výmazu záložného práva, ktorým je nehnuteľnosť zaťažená). Je nemožné, aby dobromyseľný nadobúdateľ akceptoval stav, v ktorom nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorú riadne zaplatil, avšak ochotne sa vystavuje reálnemu riziku, že banka môže začať s výkonom záložného práva. Žalobcovia tiež poukázali na dojednanie čl. IV, posledný odsek kúpnej zmluvy, v ktorom si žalovaný a dlžník dohodli právo spätnej kúpy predmetných nehnuteľností v prospech dlžníka, za cenu, za ktorú nehnuteľnosti nadobudol žalovaný, najneskôr o tri roky neskôr, pričom z investičného hľadiska nevyplývala pre žalovaného žiadna výhoda a v kúpnej zmluve nie sú zohľadnené ani obvyklé náklady na údržbu nehnuteľnosti, počas oprávnenia dlžníka uplatniť si právo spätnej kúpy. Žalovaný je tiež značne obmedzený, z hľadiska investovania do nehnuteľnosti nad rámec bežnej údržby, keďže v kúpnej zmluve nie je upravená ani kompenzácia pre tento prípad. Právny úkon preto pôsobí ako formálny prevod nehnuteľností, za účelom dočasného zbavenia sa majetku dlžníka. Žalobcovia sa nemôžu stotožniť s tvrdením žalovaného, že právny úkon o prevode nehnuteľností dlžník urobil za účelom získania finančných prostriedkov, ktoré by následne mohol použiť na uspokojenie svojich veriteľov, ktorých pohľadávku doposiaľ neuhradil. Žalovaný k odvolaniu predložil kúpnu zmluvu a výpisy z účtu dlžníka F. H., v počte 19 kusov, za účelom preukázania vyplatenia kúpnej ceny, postupne uhrádzanej v období od 16.10.2020 do 10.11.2020. Táto suma bola uhrádzaná z rôznych účtov, majiteľom ktorých boli rôzne osoby. Zo žalovaným predložených listín vyplýva, že dohodnutá kúpna cena 300.000 eur bola rozdelená len na dve časti vo výške 100.000 eur a 200.000 eur, namiesto toho mala byť podľa tvrdenia žalovaného uhrádzaná kúpna cena v početných čiastkach (19). Vzhľadom na platnú legislatívu pre žalobcov je nemožné zistiť, čo sa dialo s jednotlivými časťami kúpnej ceny po ich uhradení v prospech dlžníka, najmä pri celkovom množstve obrátov, ktorými bola kúpna cena podľa tvrdení žalovaného uhrádzaná. V kontexte uvedeného žalobcovia majú za to, že existuje obava z ohrozenia exekúcie, ako i potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán konania. Podmienky odporovateľnosti sú v tomto prípade preukázané, ako aj dôvod odporovateľnosti. Rovnako tak existoval úmysel dlžníka ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobcov, vedomosť žalovaného o takom úmysle a došlo i k zmenšeniu majetku dlžníka, pričom žalovaný získal nadobudnutím predmetnej nehnuteľnosti majetkový prospech. Existujú okolnosti, ktoré môžu svedčiť o tom, že žalovaný, vzhľadom na svoj vzťah k dlžníkovi a okolností, za ktorých došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, mohol mať vedomosť o úmysle dlžníka zbaviť sa majetku. Je neobvyklé, aby osoby konajúce bez určitého, napr. príbuzenského či priateľského vzťahu medzi sebou, pristupovali k uzavretiu kúpnej zmluvy za nevýhodných a nerentabilných podmienok, reflektujúc na právo spätnej kúpy dlžníka.

Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého žalujúca strana žiada. Nepriznáva sa ním žiaden nárok a pri jeho nariadovaní prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania. Žalobca osvedčuje dôvodnosť a trvanie chráneného nároku (nároku vo veci samej), ako i potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Nevykonáva sa plnohodnotné dokazovanie, keďže pre dôvodnosť a trvanie chráneného nároku postačí, ak je osvedčený, nie preukázaný.

Neodkladné opatrenie predstavuje len procesné zabezpečenie, ktoré má mať vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia preto nie je spoľahlivé preukázanie samotného nároku, ale postačí, ak je osvedčený nárok, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Osvedčenie znamená, že súd zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, na základe predložených dôkazov, teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti, pričom postačuje ak osvedčená skutočnosť, vzhľadom na všetky okolnosti, sa javí ako pravdepodobná. Oprávnenej osobe sa tak poskytuje dočasná ochrana, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršovaniu jeho pozície aj za cenu, že skutkový stav veci nie je ešte náležite zistený a teda, že subjektívne právo a jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné (porov. uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/26/2018).

Procesná konštrukcia rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia určitým spôsobom zasahuje do princípu rovnosti strán a popiera tradičnú zásahu nech je vypočítaná aj druhá strana, avšak vzhľadom na účel tohto inštitútu ide o zásah legitímny a zákonný. Odvolacia námietka žalovaného o nesprávnosti skutkových zistení súdom prvej inštancie, ktorý pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy len tvrdenia žalobcov, nebola preto dôvodná.

V posudzovanej veci prebieha súčasne konanie vo veci samej o neúčinnosť právneho úkonu (kúpnej zmluvy) o prevode predmetných nehnuteľností, zo záväzkového dlžníka žalobcov na žalovaného. Súd prvej inštancie považoval za osvedčenú existenciu záväzkového vzťahu žalobcov a ich dlžníka, ako aj pohľadávky žalobcov voči záväzkovému dlžníkovi (F. H.) vo výške 204.016,58 eur s príslušenstvom, na základe dohody o uznaní dlhu zo zmlúv o pôžičkách, spísanej vo forme notárskej zápisnice, obsahujúcej súhlas s jej vykonateľnosťou a s exekúciou. Osvedčené mal aj nadobudnutie predmetných nehnuteľností záväzkovým dlžníkom, vkladom do katastra nehnuteľností (11.8.2020), ktoré kúpnu zmluvou záväzkový dlžník previedol na žalovaného (22.2.2021). Vzhľadom na skutočnosť, že záväzkový dlžník nevlastní iný majetok, ktorý by postačoval na uspokojenie pohľadávky žalobcov a napriek odplatnému prevodu predmetných nehnuteľností, ktorým mal záväzkový dlžník získať finančné prostriedky, k vyplateniu hypotekárneho úveru zabezpečeného záložným právom k nehnuteľnostiam z jeho strany nedošlo (ako ani k úhrade pohľadávky žalobcov), súd prvej inštancie dôvodne mal za osvedčené také zmenšenie majetku dlžníka, ktoré neumožní uspokojenie pohľadávky žalobcov ako veriteľov z dlžníkovho majetku.

Odvolacia námietka žalovaného poukazuje na ekvivalentnosť právneho úkonu (kúpnej zmluvy), ktorým došlo k prevodu predmetných nehnuteľností a ktorým sa majetok záväzkového dlžníka len transformoval (keďže záväzkový dlžník získal finančné prostriedky na uspokojenie svojich veriteľov), nemohla obstať. Podľa kúpnej zmluvy predloženej žalovaným, podpísanej 15. októbra 2020, zmluvnými stranami dohodnutý spôsob úhrady kúpnej ceny bol rozdelený na zaplatenie prvej časti vo výške 100.000,- eur (ktorá mala byť uhradená v deň podpísania kúpnej zmluvy) a druhej časti vo výške 200.000,- eur, ktorú mal záväzkový dlžník použiť na vyplatenie hypotekárneho úveru vo výške 160.000,- eur, najneskôr do 13. decembra 2020, za účelom výmazu záložného práva v katastri nehnuteľností, k čomu nedošlo.

V odvolaní však žalovaný preukazuje úhradu kúpnej ceny odlišným spôsobom, a to bezhotovostnými prevodmi finančných prostriedkov v počte devätnásť, v období po podpise kúpnej zmluvy od 16. októbra 2020 do 10. novembra 2020, pričom skutočnosť tvrdenú žalobcami v odvolacom konaní o úhradách týchto peňažných prostriedkov z rôznych účtov, majiteľom ktorých boli rôzne osoby, žalovaný nepoprel. Z kúpnej zmluvy o prevode predmetných nehnuteľností na žalovaného vyplýva tiež dohoda o práve

spätnej kúpy podľa § 607 a nasl. O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), v prospech záväzkového dlžníka, nasvedčujúca úmyslu spätého prevodu nehnuteľností.

Dôvodnosť nároku žalobcov, ktorému sa má poskytnúť procesná ochrana, bola preto osvedčená, keďže v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce ak navrhovateľ osvedčí existenciu nároku vo veci samej, nevyžaduje sa preukázanie jeho opodstatnenosti (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 7 Cdo 144/2013). Osvedčenie uvádzaných skutočností neznamena a nezaručuje dôvodnosť podania žaloby vo veci samej. Dočasnou úpravou neodkladným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti strán konania, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Výrok neodkladného opatrenia má len zabrániť zhoršovaniu právnej pozície žalobcov, pri uchádzaní sa o konečnú súdnu ochranu do právoplatného skončenia plnenia vo veci samej, ktoré si vyžaduje dokazovanie (nielen osvedčovanie).

Naplnená bola aj ďalšia zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, a to potreba bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením. V dôsledku prevodu predmetných nehnuteľností na žalovaného (kúpnu zmluvou podpísanou 15.10.2020), teda v krátkom čase po nadobudnutí týchto nehnuteľností záväzkovým dlžníkom (11.8.2020), je osvedčená i dôvodná obava nakladania s predmetnými nehnuteľnosťami do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Žalovaný je zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností, ktorému prislúchajú dispozičné oprávnenia vlastníka (predovšetkým vec užívať a disponovať s ňou). Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 21/2001 podmienky pre to, aby boli predbežným opatrením (neodkladným opatrením) upravené pomery tak, že sa účastníkovi zakáže disponovať s nehnuteľnosťou, môžu byť splnené i vtedy, ak je nehnuteľnosť zaťažaná záložným právom zriadeným v prospech tretej osoby.

Odvolačná argumentácia žalovaného týkajúca sa právneho záveru vyplývajúceho z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 M Cdo 19/2018, v zmysle ktorého vlastnícke právo toho, kto mal z odporovateľného úkonu prospech, k veci ktorá bola predmetom tohto úkonu, nie je podmienkou odporovateľnosti podľa § 42 ods. 2 a 5 O. z., nebola dôvodná. V uvedenej veci bola žaloba zamietnutá z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie na základe skutočnosti, že v priebehu konania žalovaný prestal byť vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom prevodu právneho úkonu dlžníka. Zmena vlastníctva môže mať význam pri posudzovaní možností veriteľa vyplývajúcich z úspešného odporovania.

Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči tretej osobe, ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, akoby k tomu úkonu vôbec nedošlo.

V posudzovanej veci žalobcovia sledujú procesnú ochranu práva domáhať sa uspokojenia pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom z dlžníkovho majetku ušlo (v prípade úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu právo domáhať sa peňažnej náhrady vzniká nemožnosťou primárneho uspokojenia pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu).

V dôsledku zákonných oprávnení žalovaného, ako zapísaného vlastníka, predmetné nehnuteľnosti mohli by sa dostať do dispozičnej sféry tretích osôb, čím by sa sťažilo alebo znemožnilo naplnenie podstaty odporovateľnosti právneho úkonu.

K odvolacej námietke žalovaného o predpokladoch, podmienkach úspešného odporovania právnemu úkonu, ktoré musia byť žalujúcou stranou preukázané, vrátane úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa a vedomosti žalovaného o úmysle dlžníka, je potrebné znova uviesť, že pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, keďže pre dôvodnosť

a trvanie chráneného nároku postačí, ak je nárok osvedčený, nie preukázaný (porov. odsek 6 až 8 uznesenia odvolacieho súdu). Ak žalovaný v odvolaní namieta nepreukázanie skutočnosti, že odporovaným právnym úkonom došlo k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, keďže právny úkon urobil dlžník za účelom získania finančných prostriedkov, aby ich mohol použiť na uspokojenie svojich veriteľov, tak v danom prípade nebolo osvedčené, že by transformácia majetku slúžila záväzkovému dlžníkovi na úhradu jeho záväzkov veriteľom.

K argumentácii žalovaného v odvolaní týkajúcej sa osoby, ktorá mala z právneho úkonu prospech (§ 42b ods. 4 O. z.), je potrebné poukázať na ustanovenie § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka, upravujúceho vecnú pasívnu legitimitáciu v spore o odporovateľnosť právnych úkonov (osoba, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech, teda nástupca majetkových hodnôt dlžníka). Iné odvolacie námietky vznesené neboli.

Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania nebolo rozhodované, pretože sa nejedná o konečné rozhodnutie.

Uznesenie prijal senát odvolacieho súd pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.